

[Bernhard Baunsgaard]

finder ikke, det er en hæderlig form for polemik at ville prøve at pådutte mig, at jeg ikke mener, de 60.000 skal behandles ordentligt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Svaret til hr. Ole Olsen er nej. For man kan nu engang ikke som selvpensionist, der sidder i et hus, hvor prioriteterne er betalt ned, gå hen på skattekontoret og betale den forhøjede formueskat med nogle mursten, som man river ud af huset. Man skal gøre det i penge, og man har i den situation typisk ikke flere penge. Derfor er det en retfærdighedshandling at holde det beløb uændret i kroner, som der skal betales af dem, der har formue af den størrelse, vi taler om her. Men at det selvfølgelig ikke er det helt revolutionerende problem, der er afgørende for landets fremtid, kan vi vist alle være enige om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 22 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 69 stemte for, 84 imod.

Ændringsforslag nr. 3

vedtoges med 131 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 4 betragtedes som

forkastet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§ 1 med den foretagne ændring, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om forbrugsafgifter. (Ændringer som følge af ændringer i toldloven).

(Lovforslag nr. L 68. Fremsat 20/10 77. Første behandling 1/11 77. Betænkning 6/12 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1-14 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Fradrag for isolering af ejerboliger).

(Lovforslag nr. L 91. Fremsat 15/11 77. Første behandling 22/11 77. Betænkning 9/12 77).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Jeg skal opfordre til, at man stemmer for de af ministeren stillede ændringsforslag, som i alt væsentligt er af redaktionel karakter, og imod de af flere mindretal stillede ændringsforslag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Når man kender lovforslaget, kan man egentlig ikke undre sig over, at betænkningen og de ændringsforslag, der er heri, også er kommet til at virke en smule rodet, for det var et temmelig umuligt lovforslag at arbejde med fra begyndelsen.

Fremskridtspartiet vil derfor gerne anmode om, at lovforslaget går til fornyet udvalgsbehandling, idet vi gerne vil støtte nogle af de tanker, der ligger fra kristeligt folkeparti og centrum-demokraternes side, bl. a. ændringsforslag nr. 1 om, at selv små udgifter skal kunne give anledning til fradrag, og at man, når man har et fradrag, skal have det fuldt ud.

Vi finder det også rimeligt, at man i lovteksten præciserer helt klart, hvad det er for nogle arbejder, der kan gives tilskud til, og hvilke arbejder der ikke kan gives tilskud til.

Ændringsforslag nr. 3, som går ud på, at man skal fjerne forhåndsgodkendelsen, kan vi også støtte, og her kommer jo en af de ting ind, som bør ændres mellem anden og tredje behandling, for i konsekvens heraf må stk. 5 jo også udgå.

Fremskridtspartiet vil endvidere stille forslag til tredje behandling om, at hele § 2 udgår, og derfor vil vi som sagt gerne have lovforslaget tilbage til udvalget.

Ministerens ændringsforslag vil vi stemme imod.

Christophersen (V):

Jeg skal anbefale, at man stemmer for de tre ændringsforslag, der er stillet af ministeren. De tre ændringsforslag stillet af centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti vil jeg anbefale at man stemmer imod. Speci-

elt om det ændringsforslag, der går ud på, at man skal ophæve 50 pct. begrænsningen vil jeg sige, at konsekvensen af det synspunkt vil jo være, at et betydeligt mindre antal skatteydere rent faktisk kan gøre brug af ordningen, såfremt den i øvrigt skulle holde sig inden for 200 mill. kr.s grænsen. Konsekvensen af at gennemføre dette ville altså rent faktisk blive, at man ville få et betydeligt større provenutab end det, som er forudset, og det mener vi ikke ville være heldigt i den nuværende situation.

Hagen Hagensen (KF):

For min gruppes vedkommende gælder det, at vi vedstår det indgåede forlig, som vi har været med til, og som omfatter flere love end den, vi nu behandler. Her er et lovforslag, som vi gerne ser fremmet, og jeg skal da på min gruppes vegne sige, at vi anbefaler at stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag og at stemme imod de øvrige ændringsforslag, der er stillet. Det følger af selve den måde, hvorpå vi har været med til dette lovforslag.

Jeg skal blot sige, at jeg finder det meget væsentligt også af energibesparende grunde, at man får loven igennem nu, og jeg skal i den forbindelse af hensyn til, at man har været inde på, om det vil koste en voldsom forvaltning at komme igennem med loven, henviser til det bilag 3, der er optrykt sammen med betænkningen, og som jeg synes giver en ordentlig løsning af dette forhold. Jeg håber, at mange vil gøre brug af denne lov af hensyn til den energibesparende effekt, den har. Skulle det vise sig, at ikke mange gør det, nu vel, så har de, der har talt imod loven, måske haft ret, men så viser det sig jo, at det heller ikke gør noget, at den kommer til verden.

Ole Olsen (SF):

Jeg mener, at det rigtigste, der er sagt om dette lovforslag, er indeholdt i mindretalsindstillingen fra hr. Grünbaum, som jo meget nøje analyserer igennem, hvilke sociale virkninger denne lov får. Hr. Grünbaum er opmærksom på – og han er jo gammel finansminister – at dette lovforslag er et totalt brud med den socialdemokratiske politik. Jeg fatter derfor fuldt ud, at det ikke er muligt for

[Ole Olsen]

hr. Grünbaum, så vidt jeg forstår, at stemme for dette lovforslag.

Det er jo sådan, at for det første skal man have råd til overhovedet at afholde de udgifter, der er forbundet med arbejder af den nævnte art. Hvis man ikke har råd til det, får man jo ikke fradragene. Det er for det andet, som påpeget af hr. Grünbaum, sådan, at de, der har store indkomster, får betydeligt større fradrag på grund af denne lov end dem, der ikke har så store indkomster, selv om indsatsen økonomisk er akkurat lige stor.

Det forekommer mig derfor helt ufatteligt, at socialdemokratiet kan gå ind på et sådant kompromis med sine partnere fra augustforliget, at man i den grad fraviger sine principper.

På samme måde må jeg sige, at jeg forstår udmærket godt, at det radikale venstre har hr. Niels Helveg Petersen som ordfører i denne sag og ikke hr. Bernhard Baunsgaard. Hr. Bernhard Baunsgaard har åbenbart ryggrad nok til at holde fast ved sine principper og sige: jeg kan ikke den ene dag, når jeg snakker skattereform, gå ind for ét sæt principper, og så den anden dag, når det handler om dette specielle led i augustforliget, vedkende mig et fuldstændig modsat sæt principper.

Jeg er nødsaget til at spørge hr. Niels Helveg Petersen: slutter resten af den radikale folketingsgruppe sig overhovedet til det oplæg, de radikale er kommet med om skattereform, hvori et af de væsentligste punkter netop er at give fradragene lige stor værdi for alle uanset indkomsten? Hvis det ikke kun er hr. Bernhard Baunsgaard, som står som talsmand for dette skatteforslag, forekommer det mig, at den stilling, det radikale venstre har taget her, er lige stik på tværs af alle de principper, som det radikale venstre går ind for. Og nok er man bekendt med, at det radikale venstre er et parti, der meget gerne vil gå på forlig uanset sine principper, men jeg troede dog, at principperne spillede en lidt større rolle for det radikale venstre, end det er kommet til udtryk her.

Kaj Hansen (DKP):

Det forslag, vi nu behandler, er i enhver henseende et misfoster. Det er i sine virkninger asocialt. Det bryder med det hovedprincip, der har været i skattelovgivningen, at

man ikke kan få fradrag for forbedringer. Det er endvidere sådan, at det er med til at udbygge fradragssjungen.

Hvis det nu var sådan, at det ikke kunne være anderledes, så var der ikke noget at gøre, men sådan er det jo ikke. Alle i denne sal ved, at det er meget nemt at gennemføre en lovgivning, hvorefter ejerboliger kan få et tilskud til isoleringsforanstaltninger. Det, der er det tåbelige, er, at man roder dette sammen med vores skattelovgivning. Nu er lovforslaget jo endnu ikke vedtaget, og jeg vil håbe, det aldrig bliver det. Jeg synes, at nu skal regeringen og forligspartierne have en chance for at få ændret dette til noget fornuftigt, og derfor vil jeg stille følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget opfordrer regeringen til at optage nye forhandlinger med folketingets partier om udformningen af et nyt forslag om tilskud til isolering af ejerboliger på linje med det, der gælder for etageejendomme, går tinget over til næste punkt på dagsordenen.«

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre finder det rigtigt, at der gennemføres lovgivning, også gerne permanent lovgivning, til støtte for isolering af boliger, herunder ejerboliger. Vi havde foretrukket, at denne støtteordning til isoleringsarbejder havde haft form af direkte tilskud, således som vi tidligere har kendt det. Vi har accepteret dette forslag som led i et politisk forlig, og vi står selvfølgelig ved dette forslag.

Jeg vil gerne sige, at man kan mene om forslaget, hvad man vil, men det er under alle omstændigheder ikke rigtigt at fremstille sagen, som om dette er en stærk forgyldning af indehavere af ejerboliger i forhold til tilskudsordningerne. Det er der ikke tale om. Det uheldige i forslaget ligger just deri, at det bygger videre på fradragregler, som i øvrigt har urimelige virkninger.

[Niels Helveg Petersen]

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Olsen, at den radikale gruppe ihærdigt arbejder videre for at nå frem til en fradragsomlægning, som bliver generel, og at vi selvfølgelig ikke slipper dette mål af syne. Vi opfatter ikke dette forslag som et forslag, der kan få lov til at stå i vejen for en fradragsomlægning i øvrigt.

Så skal jeg sige, at i konsekvens af, hvad jeg har sagt her, må vi selvfølgelig afvise det forslag om motiveret dagsorden, som her er stillet af hr. Kaj Hansen.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at vi kan ikke fra kristeligt folkepartis side tage det så alvorligt med disse klagesange over, at de små indtægter får mindst fordel af den fradragsordning, for det er i mangfoldige tilfælde ganske usandt, at det er sådan. Vel er der i bilag 2, der er tilgået udvalget, anført de eksempler, at hvis man har 71.000 kr., får man reelt et fradrag for 21 pct., men hvis man har 128.000 kr., får man 33 pct. Det er da helt rigtigt, men man tager jo ikke hensyn til den familiemæssige stilling ved sådan en opstilling. Man glemmer jo, at hvis både mand og kone har 71.000 kr. i indkomst, får de stadig væk 21 pct. i tilskud, og de har dog en indkomst på 142.000 kr., mens den familie, som må nøjes med én indkomst på 128.000 kr., får 33 pct., samtidig med at denne familie har betalt 7.000 kr. mere i skat end de andre. Altså får familien med 128.000 kr. i dette tilfælde et større fradrag end den med 142.000 kr. Er det så urimeligt? Det er ikke fradragsordningen, der er urimelig i dette tilfælde. Det urimelige er vort skattesystem, og vi har sagt mangfoldige gange, at vi gerne vil være med til at lave vort skattesystem om, så det bliver rimeligt, men det bliver i al fald ikke mere urimeligt med det, der er lavet her, end det er i forvejen.

Vi har stillet 3 ændringsforslag for at forbedre et i forvejen lidt umuligt forslag – det erkender jeg. Med ændringsforslag nr. 1 vil vi ophæve 50 pct. reglen, således at de faktiske udgifter til isoleringsarbejder kan fratrækkes fuldt ud inden for 3.000 kr.s grænsen, og deraf følger selvfølgelig, at vi må nedsætte de 1.000 kr. til 500 kr. Med dette ændringsforslag har vi taget hensyn til de små ejendomsbesiddere, som så mange så

gerne vil tage hensyn til, og ligeledes har vi taget hensyn til de små isoleringsarbejder.

Ændringsforslag nr. 2 er stillet for at sikre, at det klart fremgår af loven, hvilke isoleringsarbejder der er fradragsberettigede, således at det ikke ved senere bekendtgørelse kan udhules til det bare ingenting. Hvis ministeren f. eks. skulle komme til den erkendelse, at vi ikke kan holde os inden for de 600 mill. kr., som er afsat til dette formål, har ministeren i al fald ingen mulighed for at trække sin bekendtgørelse ud til, ja måske 1 måned, før loven udløber, som vi har set f. eks. med hensyn til lempelse i kapitalvindingskat ved familieoverdragelser. Hvis det står i lovteksten, er denne henholdenhed i al fald ikke mulig.

Ændringsforslag nr. 3 er ment som en ophævelse af lovforslagets forhåndsgodkendelse, der, hvad ministeren også svarer os i et bilag, let vil bevirke, at der går et år, før arbejdet kan sættes i gang. Ministeren svarer, da vi spørger, om ikke alt arbejde vil blive udført i 1978: nej, det gør det ikke, for der vil sikkert gå et år, inden der overhovedet gives godkendelse til at sætte arbejdet i gang. Ja men så er vi da nødt til igennem ændringsforslag at hindre en sådan forsinkelse af arbejdet. Det var vel meningen, at det skulle dreje sig om 3 år og ikke om 2 år. Dette er i al fald en lidt mærkværdig måde at forhindre på, at man bruger mere end de 600 mill. kr.

Vi må også her notere, at Kommunernes Landsforening har taget afstand fra denne forhåndsgodkendelse, idet de erkender, at man simpelt hen ikke fra kommunernes side kan administrere en sådan forhåndsgodkendelse.

Jeg må erkende, at med ændringsforslag nr. 3 skulle vi samtidig have taget § 1, stk. 5, ud af lovforslaget, men det kan vi jo nå imellem anden og tredje behandling.

Med hensyn til de øvrige ændringsforslag må jeg sige, at hvis nr. 3 vedtages, hvad jeg selvfølgelig forventer, må vi selvfølgelig stemme imod ændringsforslag nr. 4. Hvis ændringsforslag nr. 3 derimod imod min forventning forkastes, må vi stemme for ændringsforslag nr. 4 osv.

Med de ændringsforslag, vi fra kristeligt folkepartis side har stillet, kan man sige, at loven bliver mere regulær, bliver lettere at administrere og tager større hensyn til de

[Arne Bjerregaard]

mennesker, der kun har råd til de mindre, men særdeles nødvendige isoleringsarbejder. Derfor kan jeg varmt anbefale at stemme for de af os stillede ændringsforslag og derefter for selve loven.

Alfred Hansen (DR):

Det lovforslag, som er årsag til de ændringsforslag, der her ligger på folketingets bord, er en af de mange tidsler, som var i buketterne fra augustforligspartierne her i sommer, og det er jo en klar tilkendegivelse fra disse partiers side af, at man ønsker at tage fra de mindre velstillede og give til de mere velstillede. Det er desværre ikke en engangsforeteelse her i tinget, at man har dette synspunkt; man kan så dybt beklage, at det netop er socialdemokratiet, der er hovedinitiativtager til noget sådant.

Hvem er det, der har muligheder for at bruge disse tilskud? Ja, det er i stor udstrækning folk, som alligevel ville have repareret deres hus. Det er jo ikke pensionisten. Han har med dette forslag ikke mulighed for at få så meget som 1 øre i tilskud, fordi det skal trækkes fra den skattepligtige indtægt, og da han ikke har nogen skattepligtig indtægt, har han altså heller ikke mulighed for at få stats-tilskud til isolering af sit hus. Og var der endelig nogen, der havde behov for at få mindsket deres løbende driftsudgifter i forbindelse med opfyring af huse, var det måske netop pensionister. Her har man altså et lovforslag, som animerer folk med større indtægter til at drage fordel af disse tilskud. Ham med de 300.000 kr. i skattepligtig indtægt får et større tilskud end ham med de 80.000 kr. eller ham med de 40.000 kr. Det kan i hvert fald ikke være ud fra en socialt retfærdig opfattelse, man har lavet det. Det kan heller ikke være ud fra nogen energimæssig besparelsesopfattelse, idet vi i udvalget i august-september fik oplyst, at man faktisk ikke kunne registrere nogen nedgang i energiforbruget. Man kunne ikke fremvise resultater, der dokumenterede, at det var klog politik, det, der her er lavet. Alligevel fremturer man med den opfattelse, at staten skal kunne give rige gaver ud til de velstillede, og samtidig forhøjer man i august-septembersamlingen momsen fra 15 pct. til 18 pct. Man kom med klækkelige afgiftsforhøjelser på andre varer,

og det betales måske specielt af de mindrebe- midlede.

Hvis man endelig skulle vælge mellem tilskud i kroner og øre eller fradragsret på selv- angivelsen, ville retsforbundet nok foretrække tilskud, fordi man så stillede alle lige, men vi afviser begge muligheder. Det her er imidlertid det ringest tænkelige, der kan gøres ud fra en socialt retfærdig opfattelse.

Vi er af den formening i retsforbundet, at hver gang man giver tilskud, hvad enten det er i kroner og øre, eller det er i fradragsret, om det er indirekte eller direkte, så kapitaliseres det. Vi mener ikke, at boligerne skal have noget som helst med selvangivelsen at gøre. Boligudgifterne bør være selvangivelsen uvedkommende. Det er en led lov. Det er en uretfærdig lov. Den begunstiger de velstillede på de mindre velstillede bekostning, og vi tager meget, meget skarp afstand fra den.

Vi vil stemme imod ændringsforslagene nr. 1, 2 og 3, vi vil undlade at stemme ved nr. 4, 5 og 6, og vil vil undlade at stemme med hensyn til det af kommunisterne fremsatte dagsordensforslag.

Waldorff (VS):

Om selve lovforslaget nr. L 91 skal jeg ikke sige noget videre. Det har vi gjort ved første behandling. Vi har også diskuteret det i august-septembersamlingen, og VS er selvfølgelig imod forslaget af de grunde, som er nævnt tidligere af mange, og som også er trukket op af flere partier og enkeltpersoner i betænkningen.

Om ministerens ændringsforslag skal jeg bare sige, at dem agter vi ikke at blande os i, og centrum-demokraternes ændringsforslag om, at man skal kunne fratække udgifterne fuldt ud, vil vi selvfølgelig gå imod.

Derudover skal jeg kun sige om dagsordensforslaget fra DKP, at hvis man ligesom kunne regne med, at man igennem det ville kunne blokere dette forslag om fradrag for udgifter til isolering, så ville vi selvfølgelig støtte det. Vi ville gøre meget for at umuliggøre, at ting som disse går igennem, men vi har ikke den store tro på, at der overhovedet ville komme noget ud af, at man forhandlede det her forslag yderligere. Der er faktisk sket det, at det har ligget og summet lige siden august, og på trods af at det er indlysende uretfærdigt, og på trods af at der er stor

[Waldorff]

modstand i socialdemokratiet, har man altså besluttet sig til at køre det igennem.

Dertil kommer, at den tilskudsordning, som man opfordrer til at vi skal gå ind for at der forhandles om, er vi også imod, og vi har stemt imod den flere gange af fire grunde: dels er energibesparelseeffekten i den tilskudsordning temmelig ringe, dels er parcelhusene i forvejen den del af boligmassen, som har fået langt, langt den største del af de tilskud, som er blevet udbetalt fra statslig side. Endvidere vil støtten til parcelhusene kapitaliseres, og i forvejen er parcelhusejerne den gruppe, som er mest motiveret overhovedet for at lave energibesparende foranstaltninger, fordi det selvfølgelig i sig selv kan betale sig.

Vi vil altså, da vi mener, det er helt illusorisk at tro, at der vil komme noget andet ud af en fornyet runde forhandlinger, og fordi vi er imod disse tilskudsordninger, undlade at stemme for DKP-dagsordenen, Vi vil ikke stemme imod, fordi vi anerkender det forsøg på en blokering af dette forslag, som ligger i dagsordensforslaget.

Grünbaum (S):

Jeg har allerede i betænkningen både politisk og skatteteknisk givet klart udtryk for min modstand imod dette forslag. Jeg vil ikke her optage nogen yderligere debat om det, men indskrænke mig til at henvise til det, som jeg har sagt i betænkningen, og som er helt i overensstemmelse med det, jeg sagde fra denne talerstol, da vi i sin tid behandlede boligministerens forslag om at trække ejerlejlighederne ud til den særskilte behandling, som de nu har fået med skatteministerens forslag.

Det protesterede jeg imod dengang, og jeg angav, hvorfor jeg gjorde det. Det har jeg gjort i betænkningen, og det må jeg så henvise til.

Ved tredje behandling vil jeg altså stemme imod dette forslag, og i konsekvens af denne stilling vil jeg også stemme imod ændringsforslag nr. 1 til dette forslag og vil i øvrigt afholde mig fra at stemme om samtlige andre ændringsforslag i dag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er blevet rejst det spørgsmål, hvordan det radikale venstres indstilling er til dette.

Hr. Niels Helveg Petersen har allerede sagt det, men jeg kan måske understrege, at jeg allerede ved afgivelse af betænkning i sin tid, da vi forhandlede augustforlig, på den radikale gruppes vegne måtte fraråde netop det forslag, der var fremsat af venstre og de konservative, og som nu er til forhandling i dag. Jeg gjorde det, idet jeg gjorde opmærksom på de skadelige følger af det og på, hvor socialt det var, men jeg gjorde det rigtignok også på et tidspunkt, hvor der var en meget beklagelig tavshed inklusive fra hr. Grünbaums side, når det gjaldt indstillinger i øvrigt. Socialdemokratiet sagde ikke ét ord til dette forslag. Det var på det tidspunkt, der havde været chance for at bremse forslaget.

Der har været talt meget i denne sal også i dette år om økonomi, og det gælder jo ikke mindst de to partier, der har gennemtruffet, at vi skal gennemføre dette asociale og urimelige forslag, det, der er blevet kaldt »skamløst« af andre. Netop de to partier, der her har stillet forslaget og har gennemtruffet det, har talt meget om løntilbageholdenhed, om at samfundet må indskrænke sine servicetilbud. Og så over de samme to partier at kommer her med et forslag, der begunstiger de velstående.

Det gamle forslag om isolering gik dog i det mindste ud på at give lige stort tilskud, nemlig 25 pct., til isolering til både folk med en lille indkomst og folk med en stor indkomst. Men det, venstre og de konservative her foreslår, er, at de små indkomster kan nøjes med et tilskud på 20 pct. til isolering, og det er gjort, for at de store indkomster kan få et tilskud på 33 pct. Det kan vist ikke komme tydeligere frem, hvilken social indstilling der trods alt ligger bag de to partiers forslag her. Det er en begunstigelse af de store, og det er de små, der skal betale det.

Princippet om fradrag i indkomst er socialt, og det er ødelæggende for vor økonomi. Tror man, at mennesker, der har råd til det, på noget punkt vil være tilbageholdende med at skaffe sig fradrag, når forholdet er det, at de andre skatteydere skal betale 2/3 af deres fradrag, medens de selv slipper med at betale 1/3 af deres fradrag?

Jeg kan garantere for, efter de diskussioner vi har haft i gruppen, at det er med stor beklagelse, den radikale gruppe overhovedet er gået med til at diskutere det, og at det er meget ugerne, at også de medlemmer, der

[Bernhard Baunsgaard]

ikke stemmer for det, er gået ind for det. Men når socialdemokratiet i indledningsfasen så totalt svigter, så kan man da ikke vente, at vi skal kunne klare tre andre partier.

Kaj Poulsen (S):

Med hensyn til det kommunistiske dagsordensforslag skal jeg meddele, at jeg stemmer for det. Det er ikke, fordi jeg er uenig i det, jeg havde hellere set tilskud i stedet for fradrag på selvangivelsen, men fordi jeg betragter dagsordensforslaget som noget overflødigt, idet der i folketinget er konstateret et bredt flertal for at lave det til fradrag. Derfor vil jeg ikke lade mig piske rundt af den slags halløj om dagsordensforslag.

(Kort bemærkning).

Grünbaum (S):

Bare en kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaards udtalelse om, at jeg ikke havde været opmærksom på det i rette tid. Det er ganske forkert. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard ville læse betænkningen fra boligudvalget, vil han opdage, at jeg står der som mindretal til forslaget om at trække isoleringen af ejerlejligheder ud af boligministerens forslag og over til et skatteforslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, det skal nok være korrekt. Det, jeg talte om, og det, vi taler om her, er skatteforslaget fra de konservative, fremsat under augustforhandlingerne, hvor det radikale venstre var alene af de to partier om at tage afstand.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg forstår, at der lige i disse minutter foregår en række opgør rundt omkring i salen, og det skal jeg holde mig uden for.

Der er ikke nogen grund til yderligere at rippe op i forhistorien til det forslag, der ligger her. Alle kender den i forbindelse med augustforliget. Alle kender den i forbindelse med førstebehandlingen, og der er intet nyt herom sagt på indeværende tidspunkt. Derfor er der intet nyt, som på nogen måde kan få regeringen eller den resterende del af den socialdemokratiske gruppe til at ændre stil-

ling. Hermed har jeg også begrundet, hvorfor vi ikke kan stemme for det dagsordensforslag, hr. Kaj Hansen har fremsat. Det afgørende for os er, at når vi indgår en aftale, så holder vi den aftale, og det agter vi også at gøre vedrørende dette forslag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg forstår så godt, at når man har indgået en aftale, så skal man overholde den aftale. Det forstår jeg så godt, og det respekterer jeg. Men jeg kan ikke begribe, at man, når så stor en del af alle dem, som er deltagere i den aftale, er imod aftalen og imod det, der står i den, ikke kan overvinde sig selv til tage et dårligt forslag af bordet.

Dette forslag er et dårligt forslag. Den socialdemokratiske skatteminister sagde her ved første behandling: det er et dårligt forslag, det erkender socialdemokratiet, men vi accepterer det som led i forhandlingerne. Venstremedlemmer har mange gange sagt: det er et dårligt forslag, det var ikke vores idé. Selv konservative folketingsmedlemmer siger: det er et dårligt forslag, det var ikke vores idé.

På trods af det siger de tre partier: ja men når det er en aftale, så er det en aftale, selv om det er en dårlig aftale, og så vil vi altså hellere dø end at ændre på den. Men hvem går det ud over? Går det ud over de tre forligspartiets medlemmer af dette ting? Nej, det går ud over alle mulige og umulige mennesker, vilkårligt spredt ud omkring i landet. Det tager man her ansvaret for, selv om man her oppefra talerstolen erkender: det er egentlig noget møg, vi laver, vi kan faktisk ikke være det bekendt, men det er ikke os selv, det går ud over, det er alle de andre.

Derfor vil jeg gerne sige: fremskridtspartiet er ikke nogen tilhænger af det gamle isoleringsforslag, men det havde dog nogle fordele i forhold til dette lovforslag, som hedder L 91. Det var for det første til at forstå. Det var dernæst til at administrere. Kommunernes Landsforening påstår, at dette forslag er uadministrerbart. Desuden kendte man provenuet. I dette forslag har man to provenuer. Man har et provenu, som hr. Christophersen somme tider siger er 200 mill. kr., somme tider siger er 500 mill. kr. Nå ja, siger han med en flot håndbevægelse, det kan også

[Kirsten Jacobsen]

godt blive 1 mia kr. Skatteministeren siger, at det er 2 gange 300 mill. kr.

Det må dog gå op for folketinget, at et sådant forslag kan vi simpelt hen ikke være bekendt. For at lade noget af det gode komme op i folk og en lille smule sund fornuft i alle de gode kræfter i alle de tre partier, som ikke kan lide dette forslag, som synes, det er et dårligt forslag, og som synes, det er uværdigt, at folketinget vedtager det, så vil jeg anmode formanden om at få mødet udsat en halv time.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Efter henstilling skal jeg her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 15.40.

Mødet udsat kl. 15.07

Mødet genoptaget kl. 15.40

Forhandlingen genoptoges.

Bollmann (CD):

På CDs vegne skal jeg sige, at vi jo egentlig har sagt, hvad vi mente om dette forslag, både ved førstebehandlingen og i betænkningen. Jeg skal kun her sige, at vi agter at undlade at stemme om det af hr. Kaj Hansen fremsatte dagsordensforslag. Vi vil ikke stemme imod, da vi erkender, at vores ændringsforslag, som er stillet sammen med kristeligt folkeparti, ikke vil blive vedtaget. Men vi vil heller ikke stemme for forslaget, idet vi går ud fra som givet, at forslaget ikke er fremsat for at fremme de tanker, vi har med en sådan lov.

Kaj Hansen (DKP):

Hr. Waldorff meddelte, at VS vil undlade at stemme for det dagsordensforslag, vi har fremsat. Det er jo op til VS selv at stemme for, imod eller lade være at stemme for de dagsordensforslag, der forelægges, men motiveringen var ejendommelig og ulogisk. Man sagde, at man ikke ville stemme, fordi VS er imod tilskud, og skulle der komme en sådan lov, ville man være imod den. Dette drejer sig om foreløbig af fjerne det lovforslag, der går ud på skattefradrag, og derfor er VS jo

frit stillet, hvis der skulle komme et lovforslag, der går ud på tilskud.

Derefter sagde hr. Waldorff, at han ikke mente, at det dagsordensforslag, vi havde fremsat, havde nogen chance for at blive vedtaget, og derfor ville man ikke stemme for det. Jeg ved ikke, om hr. Waldorff har tal på de dagsordensforslag, VS har stemt på, som ikke har haft nogen chance for at blive vedtaget, men de er talrige.

Til ministeren vil jeg gerne sige, at hvis han læser vores dagsordensforslag omhyggeligt, så må han erkende, at der ikke står noget om, at vi opfordrer socialdemokratiet til at bryde et forlig. Ministeren siger, at socialdemokratiet vedstår de forlig, som man har indgået. Ja, og man kunne tilføje: også de forlig, som brydes af andre. Men her står i virkeligheden noget helt andet. Der står, at man skal optage nye forhandlinger med folketingets partier, og det gælder selvfølgelig også forligspartierne. Derfor kan socialdemokratiet udmærket stemme for dette dagsordensforslag uden at bryde det forlig, for forslaget opfordrer til at genoptage forhandlingerne.

Hr. Kaj Poulsen var heroppe og meddelte, at han ville stemme for det af os fremsatte dagsordensforslag. Jeg har talt med hr. Kaj Poulsen siden og har forstået, at han glemte et »ikke«, at han altså ikke ville stemme for dette dagsordensforslag. Hertil passer det gamle ordsprog jo: hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med.

Arne Bjerregaard (KrF):

Til hr. Bernhard Baunsgaards argumentation før, hvor han udtalte, at de radikale ikke havde kraft nok til at modstå, at dette forslag kom igennem med tilslutning af det radikale parti, vil jeg gerne sige: hvad er dog dette for en argumentation? Hvis ikke man vil være med, så kunne man jo blot have sagt nej, hvis man da ikke står som mindretal i et større parti. Det står da heldigvis ethvert parti frit for at sige nej. At hr. Bernhard Baunsgaard har gjort det for egen regning, skal jeg da ikke laste hr. Bernhard Baunsgaard for, kun for hans argumentation.

Med hensyn til det af hr. Kaj Hansen fremsatte dagsordensforslag, så finder jeg det faktisk utidigt, idet jeg må antage, at forligspartierne, med enkelte frafaldne, fastholder

[Arne Bjerregaard]

forligsteksten. Jeg skal såmænd ikke være med til at opfordre forligspartier til at bryde deres aftaler. Selv om vi selvfølgelig fra kristeligt folkepartis side kunne ønske, at forslaget var blevet udarbejdet anderledes, så er vi dog mere stemt for dette forslag end den styrede tilskudsordning, som dagsordensforlaget opfordrer til. Vi kan altså ikke stemme for dette dagsordensforlag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hvis jeg havde argumenteret sådan, som hr. Arne Bjerregaard sagde, kan jeg godt forstå, at han var blevet forvirret. Men jeg må understrege, at sådan argumenterede jeg ikke. Så den eneste forvirring herinde er vist på hr. Arne Bjerregaards side i denne sag.

Jeg har bedt om ordet, fordi jeg vil understrege, at jeg stemmer imod dagsordensforlaget. Jeg mener, at det er på tide, at vi stopper det dagsordenscirkus, vi er på vej ind i igen. Den anden dag havde vi et sådant cirkus, og jeg tror ikke, at det gavtede dem, der er tilhængere af, at vi skal have et folketing, hvis værdighed respekteres. Vores stillingtagen til et lovforslag kommer frem gennem vores afstemning om ændringsforslag og selve lovforslaget. Derfor er det helt overflødigt at fremsætte dagsordensforslag. Jeg vil, som jeg har meddelt andetsteds, stemme imod dette lovforslag.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg har blot bedt om denne korte bemærkning for at slutte mig til hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger om, hvad vi dog skal med alle disse dagsordensforslag, og så for øvrigt spørge, hvad tinget skulle med en halv times afbrydelse af mødet, hvis ikke der var et eller andet i gære. Er det bare, fordi vi skulle have en pause til ingen verdens nytte? Det er måske typisk for den, der begærede det, men vi andre mener, at det kunne være nok med, at vi var herinde på normal måde.

Waldorff (VS):

Jeg tror, at hr. Kaj Hansen har misforstået noget i min argumentation før. Det ligger ikke sådan, at VS er modstander af at stemme for dagsordensforslag, som ikke har nogen udsigt til at blive vedtaget. Faktisk har vi heller ikke noget imod, at der bliver fremsat stribevis af dagsordensforslag, hvad de forri-

ge talere har været inde på. Det, som vi lægger vægt på, når der bliver stillet et dagsordensforslag, er, at det indeholder en rimeligt fornuftig politisk markering.

Det, som var det væsentlige i mit indlæg, var en diskussion af det politiske indhold i denne markering, og det går på to sider. Den ene side går på selve tilskudsordningen, som jeg forsøgte at forklare noget om. Det tror jeg nok lykkedes at forklare. Den anden side af det går på, om man ligesom her skal fastholde en eller anden appel til socialdemokratiet om at forhandle videre. Altså jeg mener, at forslaget antyder, at der stadig væk skulle være politiske åbninger i socialdemokratiet i forhold til denne lovgivning omkring ejerboliger. Ja men det tror jeg ikke, og det var derfor jeg brugte en hel del tid på at forklare, at uanset alle de begrundede indvendinger, der er imod dette lovforslag, uanset at der opstår splittelse i socialdemokratiet, så har man tænkt sig sammen med forligspartierne at køre dette lovforslag igennem.

I den situation lægger vi ikke særlig megen vægt på – vi mener faktisk, det kan være tilslørende – at lægge op til at forsøge at inddrage socialdemokratiet i en eller anden løsning om noget, som vi i øvrigt også er uenige i. Ikke desto mindre anerkender vi selve den bestræbelse, der går ud på at yde modstand, at lave en markering imod dette forslag. Derfor vil vi ikke direkte gå imod kommunisternes dagsordensforslag, men vil undlade at stemme om det.

Christophersen (V):

Hr. Kaj Hansens dagsordensforslag giver mig anledning til at sige nogle få ord om, hvad dagsordensforslag kan bruges til.

De kan bruges ved sjældne lejligheder, hvor der skal tages stilling til afgørende politiske problemer, men vi kan ikke have, at dagsordensforslag her i huset bruges til at lave lovgivning med eller til at tage rent proceduremæssige spørgsmål op med. Hvis hr. Kaj Hansen ønsker en forhandling, så må det foregå i folketingets udvalg. Det gælder for dette som for en lang række andre ting, at vi må bruge de regler, der findes i forretningsordenen. På samme måde – det være sagt til andre, der måske skulle have dagsordenstanker – er lovgivning over dagsordensforslag, ændringsforslag over dagsordensfor-

[Christophersen]

slag, efter min opfattelse i strid med tankerne om, hvordan dette hus skal arbejde.

Ud fra dette klare synspunkt, som også tager sigte på andre ideer i denne retning, vil jeg anbefale, at man stemmer nej til det af hr. Kaj Hansen fremsatte dagsordensforslag.

(Kort bemærkning):

Kirsten Jacobsen (FP):

Når jeg begærede mødet udsat, var det faktisk ud fra et seriøst forsøg på endnu en gang at lade nogle mennesker tænke sig om, som ikke synes, at dette er et godt forslag.

Når jeg og en del af fremskridtspartiets folketingsgruppe kan stemme for hr. Kaj Hansens dagsordensforslag, så er det simpelt hen ud fra – foruden at vi anser det, der står i det, for et mindre onde end det forslag, vi har til behandling – at der står i sidste sætning, at tinget går over til næste punkt på dagsordenen. Det vil sige, at det umulige lovforslag, nr. L 91, én gang for alle var kastet ned under bordet, og så kunne skatteministeren og hans forligspartier og andre partier her i folketinget starte på en frisk, lægge noget på bordet, som kunne bruges, og som vi kunne være bekendt at præsentere befolkningen for. Det var baggrunden. Jeg vil personlig stemme for hr. Kaj Hansens dagsordensforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af *Kaj Hansen* (DKP) (se foran)

forkastedes, idet 20 stemte for, 105 imod; 23 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 37 stemte for, 108 imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 37 stemte for, 105 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4-6

vedtoges uden afstemning.

§ 1, således ændret, og §§ 2-5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget gik herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om afgift af visse detailspakninger.

(Lovforslag nr. L 106. Fremsat 23/11 77. Første behandling 29/11 77. Betænkning 9/12 77).

Der var stillet 13 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Dette forslag, som så dagens lys den 23. f. m., er under udvalgsbehandlingen undergået en række ændringer, og det er, må vi nok sige, ændringer til det bedre.

Der har i offentligheden været en række misforståelser med hensyn til, hvad denne afgift egentlig vedrørte. Jeg finder derfor grund til at understrege, at der ved de ændringsforslag, som vi nu skal behandle, i vidt omfang bliver tale om at tilbageføre området for afgiften til de områder, som oprindeligt var undergivet denne afgiftsbelægning, nemlig emballager, som anvendes til øl, mineralvand, spiritus, vin, læskedrikke, koncentrat af forskellige læskedrikke, most og endvidere eddike, spiseolie og denatureret sprit. Det vil sige, at hvis man, som det har været gjort nogle steder i offentligheden, beregner denne afgift som gældende for emballage af den art sådan på et bredt område, så ville man kom-